

Chiteseșța teologiei lui Pavel

Îndrumar de studiu

LECTIA
UNU

PAVEL ȘI TEOLOGIA SA

THIRD MILLENNIUM
MINISTRIES

Biblical Education. For the World. For Free.

Pentru materiale video, suporturi de curs și alte resurse, vizitați Third Millennium Ministries la adresa thirdmill.org.

CUPRINS

Schemă	2
Notițe	4
Întrebări recapitulative	22
Întrebări aplicative	27

Cum se folosește această lecție și acest îndrumar de studiu

- **Înainte de urmărirea lecției filmate**
 - **Pregătire** — Terminați toate lecturile recomandate.
 - **Programați-vă pauze** — Analizați schema și codurile de timp pentru a stabili unde să începeți și unde să terminați o anumită porțiune a lecției. Lecțiile IIMM au foarte multe informații, așa că s-ar putea să doriți să vă programați niște pauze. Acestea ar trebui programate la titlurile importante din schemă.
- **Când urmăriți lecția filmată**
 - **Notițe** — Folosiți secțiunea Notițe pentru a urmări lecția și a lua notițe suplimentare. Mare parte a ideilor principale sunt deja rezumate în notițe, dar asigurați-vă că adăugați la ele propriile notițe. Ar trebui să adăugați și informații detaliate care să vă ajute să vă amintiți, să descrieți și să susțineți ideile principale.
 - **Opriti/rulați din nou porțiuni din lecție** — S-ar putea să vă fie de folos să opriti sau să rulați din nou filmul în anumite puncte pentru a lua notițe suplimentare, a recapitula concepte dificile sau a discuta puncte de interes.
- **După urmărirea lecției filmate**
 - **Întrebări recapitulative** — Răspundeți la întrebările recapitulative în spațiul corespunzător. La întrebările recapitulative ar trebui să se răspundă individual, nu în grup.
 - **Întrebări aplicative** — Întrebările aplicative sunt indicate pentru teme scrise sau ca subiecte pentru discuții în grup. Pentru teme scrise, se recomandă ca răspunsurile să nu depășească o pagină

Schema lecției

- I. Introducere (0:25)
- II. Mediul cultural (1:46)
 - A. Cultura evreiască (2:48)
 - B. Cultura Neamurilor (9:03)
- III. Lucrarea de slujire apostolică (13:42)
 - A. Slujba (14:22)
 - B. Misiunea (19:11)
 - 1. Prima călătorie (19:22)
 - 2. A doua călătorie (20:40)
 - 3. A treia călătorie (22:20)
 - 4. A patra călătorie (23:16)
 - C. Scrierile (25:32)
- IV. Concepții fundamentale (30:15)
 - A. Concepția Reformei (31:05)
 - B. Concepția escatologică (35:03)
 - 1. Terminologie (36:28)
 - 2. Structură (37:49)
 - 3. Implicații (50:50)
- V. Concluzie (59:15)

Notițe

I. Introducere

II. Mediul cultural

Cultura evreiască l-a influențat mult pe Pavel, la fel ca și tangența sa cu cultura neevreiască, greco-romană.

A. Cultura evreiască

Pavel era conștient de moștenirea sa evreiască de dinainte de a deveni creștin.

Pavel a rămas profund îndatorat culturii sale evreiești după ce a devenit creștin.

Pavel credea în autoritatea Scripturilor Vechiului Testament.

Pavel se ținea strâns de convingerea evreilor că Dumnezeu Îl va trimite într-o zi pe Mesia, marele fiu al lui David, care va pune capăt suferințelor Israelului și va extinde împărăția lui Dumnezeu la toate națiunile neevreiești.

B. Cultura Neamurilor

Duhul Sfânt a folosit contactul lui Pavel cu cultura neevreiască pentru a-i contura teologia.

În diferite perioade ale vieții, Pavel a trăit în lumea neevreiască.

- Fapte 21:39
- Fapte 22:3
- Fapte 9:30
- Fapte 11:25

Pavel s-a bucurat de cetățenia romană deplină.

Pavel s-a dovedit cunoscător al literaturii păgâne sofisticate.

Efecte ale contactului lui Pavel cu lumea neevreiască:

Pavel a fost înzestrat pentru a sluji neevreilor din afara bisericii.

Pavel a fost pregătit să le slujească neevreilor din cadrul bisericii și chiar să lupte pentru ei.

O temă centrală din multe epistole ale lui Pavel a fost că Isus a deschis larg ușa mântuirii popoarelor neevreiești pentru ca orice neevreu care este în Cristos să fie socotit evreu pursânge și păzitor perfect al Legii în ochii lui Dumnezeu.

III. **Lucrarea de slujire apostolică**

Slujirea lui Pavel pentru biserică a reprezentat un punct de referință constant pentru teologia sa și a influențat profund ce a crezut.

C. **Slujba**

Cristos a rânduit apostoli ca să vorbească cu autoritate absolută bisericii în numele Lui.

Pavel a îndeplinit un set de calificări stabilite pentru apostolat.

Apostolii autorizați ai lui Cristos trebuiau să îndeplinească trei criterii:

- Fapte 1:21 – trebuiau să fi fost învățați direct de Cristos în timpul lucrării Sale pământești de slujire.
- Fapte 1:22 – trebuiau să fie martori ai învierii lui Isus.
- Fapte 1:23-26 – noii apostoli trebuiau să fie aleși pentru slujbă chiar de Domnul.

- Gal. 1:11-18
- Fapte 9:1-6
- Fapte 9:15

Galateni 2:7-8: „au văzut că mie îmi fusese încredințată Evanghelia pentru cei netăiați împrejur, după cum lui Petru îi fusese încredințată Evanghelia pentru cei tăiați împrejur – căci Cel ce făcuse din Petru apostolul celor tăiați împrejur, făcuse și din mine apostolul Neamurilor“

Noul Testament a arătat clar că Pavel a fost un apostol legitim.

D. Misiunea

Ne facem o bună idee despre lucrarea lui Pavel dacă îi examinăm cele trei călătorii misionare și călătoria la Roma.

1. Prima călătorie (Fapte 13–14)

Călătoria a început când Dumnezeu a spus bisericii din Antiohia Siriei să-i pună deoparte pe Pavel și pe Barnaba pentru o lucrare specială. Ei au călătorit prin insula Cipru și au făcut un tur al Asiei Mici, ajungând în răsărit până la Derbe.

Prima călătorie a lui Pavel ca apostol al lui Cristos a fost relativ scurtă și lipsită de complicații.

2. A doua călătorie (Fapte 15:36–18:22)

Această expediție a început când apostolii și liderii bisericii din Ierusalim i-au ales pe Pavel și pe Barnaba pentru a duce o scrisoare bisericilor din Antiohia, Siria, Cilicia și Galatia, în care explicau că convertiții neevrei nu trebuie circumciși și nu trebuie să țină Legea lui Moise pentru a obține mântuirea.

3. A treia călătorie (Fapte 18:23–21:17)

Pavel a plecat din Antiohia Siriei în Galatia și Frigia, înființând apoi o înfloritoare lucrare de slujire în Efes. El a vizitat și bisericile pe care le înființase în călătoria anterioară prin această regiune.

4. A patra călătorie (Fapte 27–28)

Apelul pe care l-a făcut Pavel la cezar a dus la cea de-a patra sa călătorie misionară, spre Roma.

Regiunea dintre Ierusalim și Roma arată că Pavel a vizitat multe locuri diferite, luând legătura cu mii de oameni din peste douăzeci și cinci de cetăți.

Teologia lui Pavel nu i-a îngăduit să fie un teolog de fotoliu. Pavel era educat și foarte inteligent. Însă teologia sa l-a făcut să ducă o viață de jertfă și slujire.

E. Scrierile

Când Pavel și-a scris epistolele (13 la număr), a fost preocupat să se adreseze nevoilor specifice din acele situații particulare. Fiindcă scrisorile lui Pavel au fost ocazionale, scrise pentru a trata probleme specifice, niciuna dintre ele nu i-a expus întreaga teologie în mod sistematic.

Dacă examinăm Romani mai îndeaproape, vedem că Pavel le-a scris romanilor pentru a stabiliza relația dintre credincioșii evrei și cei neevrei din Roma.

Această scurtă schiță a scrisorii lui Pavel către romani arată că el nu a intenționat ca aceasta să fie o declarație abstractă a convingerilor sale, ci a răspuns în primul rând problemei pastorale a relației dintre evrei și neevrei în biserica creștină.

- Fapte 1–3: Evreii și neevreii sunt la fel de păcătoși, niciunul neavând dreptul de a se pretinde superior celuilalt.

- Fapte 4–8: Dumnezeu a asigurat aceeași cale de mântuire și pentru evrei și pentru neevrei.
- Fapte 9–11: Roluri complementare pentru evrei și neevrei în planul lui Dumnezeu pentru istoria umană.
- Fapte 12–16: Probleme de viață creștină practică strâns legate de conflictele dintre evrei și neevrei.

Avem dreptate să credem că Pavel a avut un set bine alcătuit și logic de convingeri teologice, sau ceea ce am putea numi o teologie sistematică. Dar sistemul teologic al lui Pavel a rămas nescris, deși a stat la baza epistolelor sale.

IV. Concepții fundamentale

F. Concepția Reformei

Înainte de Reformă, Biserica romano-catolică dădea învățătura că mântuirea necesită atât harul lui Dumnezeu, cât și meritul omului. Îndreptățirea este un proces îndelungat prin care Dumnezeu toarnă har în credincios și acest har îi îngăduie acestuia să devină mai neprihănit făcând fapte bune.

Pavel s-a împotrivit acestui legalism în biserica primară și a insistat că îndreptățirea este un eveniment unic care are loc separat de faptele legii.

Sola fide (numai prin credință) – credincioșii sunt îndreptățiți numai prin intermediul credinței în Cristos și nu prin intermediul credinței plus faptele noastre bune.

Protestanții au susținut că Pavel și-a elaborat teologia în principal în jurul modului în care se aplică mântuirea credincioșilor individuali. Teologia lui Pavel se considera a fi structurată în jurul *ordo salutis*, sau ordinea mântuirii.

Pavel era preocupat și de îndelungata istorie a răscumpărării lui Dumnezeu care avea ca punct culminant moartea și învierea lui Cristos, *historia salutis*, sau istoria mântuirii.

G. Concepția escatologică

Perspectiva escatologică asupra teologiei lui Pavel este ideea că istoria mântuirii este are un loc central în teologia lui Pavel.

1. Terminologie

„Escatologie“ vine din cuvântul grecesc *eschatos* care înseamnă „ultimul“ sau „sfârșit.“

În teologia sistematică tradițională, termenul „escatologie“ s-a referit în primul rând la învățătura Bibliei despre a doua venire a lui Cristos. Când vorbim despre abordarea „escatologică“ a lui Pavel, trebuie să extindem termenul pentru a cuprinde mult mai mult decât a doua venire a lui Cristos.

2. Structură

a. Origini

Teologii evrei:

Acest veac >> Mesia >> Veacul viitor

- Veacul actual al păcatului și necazurilor (acest veac)
- Un veac viitor al binecuvântării (veacul viitor)
- Mesia este punctul de cotitură crucial dintre veacuri

Pavel a avut aceeași concepție de bază despre istorie, cu două veacuri.

- 2 Corinteni 4:4
- 1 Corinteni 1:20
- 1 Timotei 6:19
- Efeseni 2:7
- Efeseni 1:21

b. Elaborare

Tranziția de la veacul acesta la veacul viitor nu a fost o simplă trecere de la un veac la următorul. Ea a implicat o perioadă de suprapunere în care ambele veacuri au loc simultan.

c. Teme

„deja și nu încă“ – anumite aspecte ale vremurilor din urmă sau zilelor din urmă au devenit deja realitate în Cristos, în timp ce alte aspecte nu au fost încă împlinite.

- Deja: Această temă apare în scrierile lui Pavel în trei moduri.

Primul: Pavel a dat învățătură că etapa finală a Împărăției lui Dumnezeu a început când Isus S-a urcat la tronul Său ceresc.

Al doilea: un aspect al veacului viitor care este deja prezent pentru noi este gustul în avanpremieră al moștenirii noastre veșnice în Duhul Sfânt.

Ultimul: Pavel a arătat că Cristos inaugurase noua creație asociată veacului viitor.

- Nu încă:

Pavel credea că binecuvântările zilelor din urmă nu veniseră încă în plinătatea lor. El aștepta cu nerăbdare întoarcerea lui Cristos ca moment în care Cristos va aduce la îndeplinire judecățile și binecuvântările finale.

Trei moduri prin care este vizibilă perspectiva lui Pavel:

Primul: Pavel a dat învățătură că Cristos Regele domnește acum de pe tronul Său din cer. Însă Pavel credea și că la întoarcerea Sa va aduce plinătatea Împărăției lui Dumnezeu.

Al doilea: Pavel credea că Duhul Sfânt este pârga secerișului mântuirii și arvuna moștenirii noastre. „Pârga“ și „arvuna“ indică faptul că primirea completă a moștenirii noastre va avea loc în viitor.

Ultimul: Deși noua creație a devenit o realitate spirituală în viața credincioșilor, noi așteptăm și înnoirea completă a creației și domnia noastră veșnică peste noul pământ.

3. Implicații

Pavel și-a exprimat teologia în mare parte în contextul lucrării sale de slujire pastorală. El a explicat ce făcuse Dumnezeu pentru credincioși la prima venire și i-a învățat pe creștini cum să-și trăiască viața în timp ce așteaptă întoarcerea lui Cristos.

a. Unirea cu Cristos

Romani 6:3-4: Unirea noastră cu Cristos ne mută de fapt din acest veac în veacul viitor.

Romani 6:10-11: Învățătura lui Pavel despre unirea noastră cu Cristos a aplicat escatologia la viața practică a tuturor credincioșilor.

b. Scopul divin

Planul lui Dumnezeu pentru suprapunerea veacurilor a inclus unirea evreilor și neevreilor credincioși într-un singur popor al lui Dumnezeu.

Biserica poate atinge un grad de maturitate spirituală.

Efeseni 2:19-22

Efeseni 4:15-16

Romani 11:25

Efeseni 3:4-6

c. Speranța creștină

Escatologia lui Pavel ne dă speranță pentru viitor prin faptul că precizează că am început deja să ne bucurăm de multe dintre avantajele veacului viitor.

Binecuvântările care încă ne stau în față sunt așa de uimitoare încât umbresc cu totul orice încercări prin care trecem în această viață.

V. Concluzie

Întrebări recapitulative

1. Explicați cum l-a influențat cultura sa evreiască pe Pavel și teologia lui.

2. Explicați cum l-a influențat cultura sa neevreiască pe Pavel și teologia lui.

3. De ce este important să vedem atât mediul cultural evreiesc al lui Pavel, cât și pe cel neevreiesc, pentru a-i înțelege teologia?

4. Explicați cum i-a dat autoritate și legitimitate lui Pavel slujba sa apostolică.

5. Ce evenimente principale au avut loc în timpul fiecărei călătorii misionare a lui Pavel, precum și a călătoriei sale la Roma?

6. Care a fost scopul principal al scrierilor lui Pavel?

7. Cum s-au amplificat unul pe altul diversele aspecte ale lucrării de slujire apostolice a lui Pavel?

8. Explicați modul în care se aseamănă Reforma și controversele cu care s-a confruntat Pavel.

9. Descrieți escatologia lui Pavel.

10. Care au fost implicațiile escatologiei lui Pavel pentru creștinii care au trăit în timpul Reformei și pentru cei care trăiesc în lumea actuală?

Întrebări aplicative

1. În lumina mediului și lucrării de slujire a lui Pavel, ce întrebări ar trebui să avem în gând în timp ce-i citim scrierile?
2. De ce viața în „deja“ vă încurajează ca ucenici ai lui Cristos?
3. De ce viața în „nu încă“ vă încurajează și vă dă un scop ca ucenici ai lui Cristos?
4. Cum vă poate constrânge și inspira o bună înțelegere a teologiei lui Pavel să-L slujiți în mod radical pe Cristos?
5. Cum vă ajută înțelegerea paradigmei „deja și nu încă“ să vă conturați înțelegerea suferinței din această lume?